

SENA MAGAZINE

MAGAZINE VOOR AANGESLOTENEN | JULI 2023 | NR. 2 | JAARGANG 23

ARTIFICIAL INTELLIGENCE
VRIEND OF VIJAND?

EDDY OUWENS
**VAN HITMILJONAIR TOT
SCHULDSANERING**

SOPHIE STRAAT
**HET PRINCIPE
VAN SMARTLAPPEN**

Sena

VAN DE REDACTIE

▼

Door Peter Boertje, producent en Matthijs van Duijvenbode, muzikant

Ridderkerk, juni 2023

Hoi Duijf,

Toch niet voor te stellen dat we ruim drie decennia geleden nog nooit van naburige rechten hadden gehoord, hè? 1993 was het geboortjaar van Sena, en gezegd mag worden dat de kleine inmiddels erg professio-neel volwassen is geworden. Inmiddels in de globale charts van naburige rechtenorganisaties *steady* op de zesde plaats beland, net na wereldspelers Engeland, Duitsland en Frankrijk en de twee allergrootste spelers op de mu-ziekmarkt, VS en Japan. Niet slecht. Je zou er bijna van naast je schoenen gaan lopen. Gelukkig blijft de Hollandse nuchterheid prevaleren.

Van tevreden achteroverleunen is natuurlijk geen sprake, er is nog steeds veel te veel werk aan de winkel. De horeca heeft het moeilijk en zal helaas te maken gaan krijgen met een afnemende groei. Maar ook zullen de ta-rieven voor openbaar gebruik op radio en televisie omhoog moeten; naast de ons inmiddels bekende inflatie, hebben we ook te maken met een arrest als RAAP. Het onderhandelen met partijen over de stijgende tarieven wordt waarschijnlijk voer voor juristen. We zullen wel moeten, toch?

Dat ons kind volwassen is geworden, heeft ook veel goeds gebracht: de re-partities gaan steeds sneller en worden bijna met de dag verfijnder. Dankzij de immer voortschrijdende digitale vooruitgang is MySena nog functioneler geworden. Onderweg naar het volwassen worden, lopen we altijd aan tegen de puberteit. Meestal is dat een behoorlijk intensieve periode (zo ook bij ons enige jaren geleden), maar ook altijd spannend en leerzaam. Met elkaar hebben we soms lastige vraagstukken moeten oplossen en konden discus-sies weleens hoog oplopen. De *governance*-structuur is verbeterd evenals de samenwerking tussen de secties. Die verschilden weleens stevig van mening en soms moesten lastige juridische vraagstukken worden opgelost. Maar we weten ook waar we het huidige succes aan te danken hebben: aan een goed team van het bureau en een steeds inniger wordende samenwer-king tussen de secties Uitvoerende Kunstenaars en Producenten. Dat zijn de redenen waarom we op de zesde plaats staan in de wereldranglijst van alle andere ‘Sena’s’. Op naar de volgende 30 jaar in goede gezondheid. We gaan met elkaar vast prettig oud worden, Duijf.

Amsterdam, juni 2023

Beste Peter,

Het was het Jaar van de Haan. *Wij* hadden Ruud Lubbers, de Verenigde Staten hadden Bill Clinton. Jurassic Park brak alle records, Dinosaur Jr. scoorde hun grootste hit, Prince werd TAFKAP en er was een terroristische aanslag op het WTC. Kun jij trouwens geloven dat we pas sinds drie decennia overdag televisie bij de NPO hebben?

In 1993 was ikzelf 12 (geboren in 1981, ook een Jaar van de Haan). Van Sena wist ik toen nog niets, maar de muziek uit dat jaar kan ik me wel nog goed herinneren. *All I Wanna Do* van Sheryl Crow, 2 Unlimiteds *No Limit*, René Klijn met *Mr. Blue*, Becks *Loser*, 4 Non Blondes met *What’s Up?* en de wederopstanding van Meat Loaf met het gekmakende *I’d Do Anything For Love (But I Won’t Do That)* bijvoorbeeld.

Misschien kunnen we iets doen met deze parels bij de viering van Sena’s parelmoeren jubileum? Tijdens het Gouden Notekraker Gala op dinsdag 19 september in de Melkweg gaan de slingers uit. Heb jij daar ook nu al zo’n zin in, Peter? Ga dan gelijk even naar de stempagina op www.goudennotekraker.nl om jouw keuze door te geven.

P.S. *Cryin’* van Aerosmith was mijn eerste cd-single. Wat was jouw eerste muziekdrager?

Duijf

SPOTLIGHT

Sophie Straat heeft nogal wat onderwerpen waar ze zich kwaad over maakt.

KLASSIEK

Maarten Engeltjes ziet het liefst af van subsidies.

DEWOLFF

Konden door *Upstream*-subsidie een superwild plan maken.

GOUDEN NOTEKRAKER

Bekijk de genomineerden en stem via www.goudennotekraker.nl.

SENA MAGAZINE

wordt uitgegeven onder verantwoor-delijkheid van de Sena-secties Performers en Producenten. Het blad is bestemd voor rechthebbende uitvoerende kunstenaars en producenten en andere geïnteresseerden. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

©2023 Sena-secties Performers en Producenten

- HOOFDREDACTIE:** Matthijs van Duijvenbode

REDACTIE: Peter Boertje
Matthijs van Duijvenbode,
Olivier de Neve, Anita Verheggen
en Peter Boertje

EINDREDACTIE: Werner Schlosser

VORMGEVING: Robert Swart

COVERFOTO: Sophie Straat
Foto: Ivo van der Bent

ILLUSTRATIES: Robert Swart

OPLAGE: 5.722 ex.

- AUTEURS:** Guido van Oorschot, Jimmy Tigges, Rianne van der Molen, Erik Thijssen, Sandra Havekes, Jowi Schmitz, Olivier de Neve en Henk Westbroek

REDACTIEADRES: Catharina van Renneslaan 20, Postbus 113, 1200 AC Hilversum
Telefoon: (035) 625 17 00
E-mail: magazine@sena.nl
Website: www.sena.nl/senamagazine

EN VERDER

- 2 VAN DE REDACTIE

4 SENA NIEUWS

5 NIEUWE LEDEN RAAD VAN AANGESLOTENEN

9 RAAP-ARREST

10 HOE DOET ‘IE HET?

12 DE WAARDE VAN MUZIEK

13 COLUMN HENK WESTBROEK

14 ARTIFICIAL INTELLIGENCE

18 (STAND)BEELDEN

24 ERIC JAN LOON

Vergadering van Aangesloten 8 mei 2023

Maandag 8 mei was TivoliVredenburg het decor voor de jaarlijkse Vergadering van Aangeslotenen (VvA) van Sena. Tijdens deze vergadering worden onze rechthebbenden bijgepraat over het afgelopen jaar, de financiële resultaten besproken en overige activiteiten van Sena toegelicht.

De VvA werd dit jaar begeleid door NPO Radio 2-dj Jan-Willem Roodbeen. Voor het eerst werd de bijeenkomst muzikaal omlijst. Zangeres Blackbird zong enkele nummers tussen de agendapunten door.

De VvA vond op twee momenten plaats. In de ochtend kwam de sectie Producenten bijeen. Onder voorzitterschap van Jan Favié werd een toelichting gegeven op de bedrijfsvoering van Sena van het afgelopen jaar. Dit werd gedaan door voorzitter van de Raad van Toezicht Hendrik-Jan de Mooij en het bestuur (Markus Bos en Hans Moolhuijsen), aangevuld met het managementteam van Sena (Chantal Rooke en Sander Teekens).

Het Sociaal-Cultureel (SoCu) beleid van de sectie Producenten werd toegelicht door Olivier de Neve, adviseur van de sectie voor het SoCu-beleid. Tijdens de vergadering werden enkele mutaties in de Raad van Aangeslotenen bij de producenten aangekondigd. Eric Jan Loon trad na negen jaar terug uit de sectie. Zijn zetel en een nog niet ingevulde zetel zullen worden ingenomen door Fione van Gestel en Edzer Leenstra. Na enkele besluiten en vragen vanuit de zaal werd de vergadering gesloten.

Na de lunch vond de vergadering van de sectie Uitvoerende Kunstenaars plaats. Matthijs van Duijvenbode leidde, als voorzitter van de sectie, de vergadering in goede banen. Ook nu lichtten de voorzitter van de Raad van Toezicht, het bestuur en het managementteam het afgelopen jaar van Sena toe. Lid van de Raad van Aangeslotenen en verantwoordelijke voor het SoCu-beleid van de Uitvoerende Kunstenaars, Anita Verheggen, presenteerde de resultaten en het komende SoCu-beleid aan de aanwezige uitvoerende kunstenaars.

Na enkele vragen uit de zaal werd de vergadering afgesloten en met een positief gevoel op de VvA teruggekeken.

Wil je alle resultaten van Sena over 2022 rustig teruglezen? Bekijk het jaarverslag van 2022 op onze website: www.sena.nl/jaarverslag

Check je eigen gegevens

Controleer regelmatig of jouw persoonlijke gegevens, zoals je postadres, e-mail of bankrekeningnummer, in MySena nog correct zijn. Alle gegevens kun je makkelijk zelf aanpassen. De juiste gegevens zijn belangrijk voor ons, zodat we makkelijk kunnen communiceren, mocht dit noodzakelijk zijn.

Sena Nieuws

Op <https://sena.nl> kun je altijd het laatste nieuws lezen

Wordt jouw muziek op televisie gebruikt?

In 2020 is door het Europese Hof een uitspraak gedaan in de zaak Atresmedia tegen AGEDI/AIE. Deze uitspraak kan voor jou gevolgen hebben als jouw muziek wordt gebruikt in televisieprogramma's.

In het kort komt het erop neer dat televisiezenders die audiovisuele werken uitzenden (bijvoorbeeld films, series, reclames) waarin commerciële fonogrammen zijn verwerkt, geen vergoeding meer verschuldigd zijn aan Sena, mits er toestemming voor dat gebruik (ook wel synchronisatie-deal genoemd) is verleend door de rechthebbenden van de desbetreffende commerciële fonogrammen.

Deze toestemming (syncdeal) moet ergens in het proces van het samenvoegen van het commerciële fonogram met beeld zijn gegeven. De televisiezenders kunnen na de Atresmedia-zaak hier nu een beroep op doen, waardoor zij hiervoor niet meer aan Sena hoeven te betalen en Sena dus ook de rechthebbende voor dit deel niet meer kan uitbetalen.

Wanneer er geen toestemming verleend is, wil jij uiteraard nog wel dat je een naburige rechtenvergoeding voor de openbaarmaking via televisie ontvangt vanuit Sena. Om dit te bewerkstelligen is het tekenen van een annex noodzakelijk. Wanneer je de annex tekent, blijft Sena de televisiezenders factureren voor jouw muziekopnamen die zij uitzenden, en in het verlengde daarvan aan jou uitbetalen. De uitzondering hierop wordt gevormd door situaties waarin de televisiezender claimt dat er sprake is geweest van een syncdeal. De annex kun je ondertekenen door in te loggen bij MySena en de pop-up die dan verschijnt te bevestigen.

Mocht je vragen hebben, dan kun je contact opnemen met onze Service-desk via servicedesk@sena.nl of via 035-6251780.

Even voorstellen

NIEUW BLOED IN SENA'S RAAD VAN AANGESLOTENEN

In de Raad van Aangeslotenen van Sena zitten in totaal 14 afgevaardigden namens alle Uitvoerende Kunstenaars en Producenten. Alle grote besluiten binnen Sena gaan eerst langs deze mensen; geen onbelangrijke functie dus! Aan de kant van de Producenten werden tijdens de Vergadering van Aangeslotenen, afgelopen mei, twee nieuwe leden benoemd. Hoog tijd om kennis met ze te maken.

Door Olivier de Neve

* FIONE VAN GESTEL

23 jaar geleden ben ik aan de slag gegaan in de muziekindustrie, bij platenmaatschappij PIAS. Mijn eerste klus was om de gegevens van iedereen die een cd van bijvoorbeeld Muse of Brainpower had gekocht in ons systeem te zetten. Ik heb uiteindelijk zo'n beetje alle soorten functies bij PIAS gehad. Dat was de perfecte leerschool: we hadden niet zulke grote budgetten, maar wel een gepassioneerd team. Behoorlijk rock-'n-roll.

Het ging daar heel anders dan bij Universal Music, waar ik nu al een aantal jaar head of promo ben. Samen met mijn team zorg ik ervoor dat onze artiesten op radio, tv, pers, online en op streamingdiensten te horen en te zien zijn. Lachend: "Op verjaardagen moet ik ook héél vaak uitleggen wat een head of promo doet."

Elke dag ga ik nog naar m'n werk alsof het m'n hobby is, want ik ben een enorme muziekfreak. Bij het concert van Metallica stond ik dit jaar zelfs in de *snake pit*, 2 meter van ze vandaan. Dan ben ik gewoon nog een *fan girl*. Des te grappiger dat mijn succesvolste project bij Universal nog altijd juist een Disney-album is. Ik kwam er ooit achter dat de populaire Nederlandstalige soundtrack van de film *Frozen*, waaronder *Let It Go (Laat Het Los)*, nog niet als album was uitgebracht. Het ging daarna maar liefst vijf keer platina. Daar hebben we jarenlang plezier van gehad... en veel ouders ook volgens mij!

* EDZER LEENSTRA

In mijn werk heb ik elke dag te maken met Sena. Het is een heel belangrijke organisatie voor mijn werkgever Sony, maar ook voor andere producenten en artiesten. Als je ziet om wat voor inkomsten dat gaat, is het essentieel dat Sena goed blijft functioneren.

Ik heb rechten gestudeerd in Amsterdam en stage gelopen in de advocatuur, maar dat was toen niet mijn wereldje. Het leek me leuker om als bedrijfsjurist aan de slag te gaan. Zo ben ik via *ticketing provider* Paylogic en festivalorganisatie ID&T terechtgekomen bij Sony. Dat wilde ik supergraag, want ik ben een echte muziekfan. Voor mij is het heel belangrijk dat het product waarvoor je werkt dicht bij jezelf ligt. Ik heb een brede muzieksmaak, van Future Islands tot Slipknot.

Als legal & business affairs manager onderhandel ik en stel ik contracten op met artiesten, maar ook met bijvoorbeeld producers en labels. Ik moet ervoor zorgen dat een deal er komt, maar wel op een manier die voor zowel de artiest als voor ons goed voelt.

Ik kijk altijd eerst de kat uit de boom, ben geen schreeuwer of iemand die meteen z'n stempel ergens op wil drukken. Zoals een jurist betaamt ben ik wat meer behoedzaam en risico-avers, maar door m'n rol kan ik ook commercieel nadenken.

In haar principiële smartlappen maakt Sophie Straat zich druk over de huidige staat van de politiek, seksisme in de maatschappij en straatintimidatie. “De smartlap is een mooie manier om een publiek mee te krijgen.”

Door Rianne van der Molen
Foto's: Ivo van der Bent

Mannen die vrouwen vertellen dat ze mooier zijn als ze lachen, die ongemakkelijk dichtbij meisjes gaan zitten in een rustige treincoupé of uit het niets beginnen te *mansplainen*. Kwaad wordt Sophie Straat – het alias van Sophie Schwartz (1994) – van dat alledaagse seksisme waar zoveel vrouwen mee te maken hebben. Als het aan haar ligt, wordt de maatschappij bovendien gelijkjer en eerlijker. Ze droomt van een wereld waarin vrouwen in Afghanistan weer naar de universiteit gaan, homofobie uit het voetbal verdwenen is en de abortuswet in Texas wordt teruggedraaid, zo zingt ze in *Vrijheid, Gelijkheid, Zusterschap*. “Ja, er zijn nogal veel onderwerpen waar ik me kwaad over maak”, stelt ze opgewekt. Aan haar keukentafel in hartje Amsterdam – waar ze in een woongroep woont – is weinig te merken van de brandie die in haar liedjes klinkt. Ze kiest haar woorden bedachtzaam, verlegen bijna. “Ik wil mensen graag aan het denken zetten en wil dat de maatschappij verandert. Tijdens mijn opleiding aan de kunstacademie maakte ik al geëngageerd werk, maar op deze manier luisteren veel meer mensen naar mijn boodschap. Ik denk dat ik daarom nu muziek maak.”

BAKFIETS

Het had ook een andere kunstvorm kunnen zijn, wil ze maar zeggen. De razendsnelle opkomst van de artiest Sophie Straat en haar principiële en vaak dansbare smartlappen, is voor haar zelf misschien nog wel het meest verrassend. In 2020 besluit ze haar afstudeerproject bij de opleiding Fotografie op de

Koninklijke Academie van Beeldende Kunsten in Den Haag over de gentrificatie in Amsterdam te doen. Eindjaren '90 zijn haar ouders één van de eerste 'bakfietsouders', nog vóór de stad ermee overspoeld wordt. Haar Britse moeder en Amerikaanse vader komen samen terecht in de hoofdstad, waar ze in De Pijp een betaalbare woning vinden. Achteraf zijn ze volgens Sophie onderdeel van één van de grote problemen van deze tijd: de gentrificatie van de stad waardoor het vinden van een betaalbare woning voor veel mensen steeds moeilijker wordt. “De bakfiets stond voor mij symbool voor die ontwikkeling.” In eerste instantie is het afstudeerproject een fotografieproject met zichzelf in die bakfiets van vroeger, maar Sophie besluit dat het niet compleet voelt. Kan er geen liedje bij? Dat zou het project rond maken, vindt ze. “Ik zag dat gewoon als een extra kunstuiting.”

EDISON

Via vrienden ontmoet ze producer Wieger Hoogendorp, die jarenlang met Caro Emerald werkte en aan de basis stond van Goldband. Hij duikt met haar de studio in voor het lied *Groen Amsterdam*, zonder dat ze enige ervaring met zingen of muziek heeft. Het nummer is zo'n succes, dat ze samen met Wieger – inmiddels ook haar geliefde – de EP *'t Is Niet Mijn Schuld* maakt. Tot haar grote verrassing krijgt ze voor die EP in maart 2021 zelfs een Edison. “Ik weet nog dat ik helemaal in de war was van alles. Er was in één keer zoveel aandacht voor mij, terwijl ik nog niet eens een album had uitgebracht.” Wat volgt, zijn vele televisieoptredens,

IK ZET KWAADHEID
OM IN LIEDJES

succesvolle singles zoals *Tweede Kamer* (met Goldband) en voorprogramma's bij onder meer André Hazes Jr. en Willeke Alberti. “Ik heb zelf niet per se een liefde voor de smartlap, maar vond het een mooie manier om een publiek mee te krijgen”, zegt ze. “Als het na elfen is, willen veel kroegbezoekers gewoon André Hazes draaien en heel hard meezingen. Het is toch supervet als ze dan een smartlap gaan meebrullen waar ook nog een boodschap in zit?”

Toch ziet ze de muziek als slechts één van haar uitingen als kunstenaar. “Andere mensen om mij heen zijn veel muzikaler. Mijn huisgenoot bijvoorbeeld die in de band Tape Toy zit. Als zij een melodie hoort, kan ze daar direct een tekst op verzinnen. Of andersom: dan verzint ze een melodie bij de tekst. Supervet, maar ik kan dat niet. Ik schrijf eerst een heel verhaal en daarna ga ik proberen om dat in de melodie te laten passen.”

KWAAD

Die verhalen laat Sophie niet alleen in haar muziek horen. In 2022 maakte ze met Hilde Barwegen de documentaire *Mijn Club, Een Ode Aan Het Voetbal* over homofobie, racisme en seksisme binnen het voetbal. En bij haar in maart verschenen album *Smartlap Is Niet Dood* – mede ondersteund door het Sena Muziekproductiefonds – maakte ze een korte film. Ze roept weleens dat het fijn zou zijn als één van haar nummers tot Kamervragen leidt. Maar in elk geval de luisteraars laat nadenken. Bijvoorbeeld via het liedje *Mannen*, waarin ze een moment beschrijft waarop ze ongevraagd dwingend advies kreeg van een onbekende man bij het tuinieren. “Op zo'n moment weet ik niet altijd wat ik moet zeggen, maar daarna word ik kwaad. Dan ben ik blij dat ik mijn kwaadheid kan omzetten in een liedje.”

ONVEILIG

Niet altijd reageren mensen overigens enthousiast. Na het verschijnen van haar

protestlied over politiegeweld (*Wat Is Het Kut Om Agent Te Zijn*) werd Sophie op internet uitgescholden voor onder meer 'linkse kankerhoer'. "Dat is heftig. En ik kan echt wel zenuwachtig zijn als ik een liedje uitbreng. Zo heb ik ooit een liedje over racisme gemaakt, maar dat ligt nog op de plank. Dat is namelijk zo'n onderwerp waar heel Nederland boos om kan worden. Daarbij ben ik zelf ook nog wit, dus over die tekst wil ik extra goed nadenken. Het is gewoon niet fijn om haatreacties te krijgen." Helemaal niet

wanneer dat direct in de zaal gebeurt, zoals vorig jaar op een festival in Rotterdam. Eén van de bezoekers kwam dreigend en scheldend naar voren, omdat in één van haar teksten het woord 'Amsterdam' voorbijkwam. "De organisatie deed er weinig aan en dat voelde erg onveilig. Gelukkig liep het goed af, maar op dat festival wil ik nooit meer spelen."

Tegelijk is het zeker niet de bedoeling dat haar muziek enkel met gejuich ontvangen wordt. "Nee joh, dat lijkt me heel

vervelend", grijnst ze. "Als mensen boos worden, voelen ze zich aangesproken. Dat is nodig, want ik wil dat er iets gaat veranderen. Als het stil blijft nadat ik een liedje uitbreng, moet ik de volgende keer toch harder prikken."

Najaarstournee:

01/11 TivoliVredenburg, Utrecht

02/11 Oosterpoort, Groningen

03/11 Gebr. de Nobel, Leiden

11/11 Effenaar, Eindhoven

18/11 Patronaat, Haarlem

"ALS HET STIL
BLIJFT NADAT
IK EEN LIEDJE
UITBRENG, MOET IK
DE VOLGENDE KEER
TOCH HARDER
PRIKKEN."

HET RAAP-ARREST: HOGERE INCASSO, MAAR LAGERE UITKERINGEN

In 2020 werd Sena geconfronteerd met het 'RAAP-arrest'. Het Europese Hof oordeelde dat ook voor Amerikaans repertoire geïncasseerd en doorbetaald moet worden. Het leidde tot een verhoogde incasso maar een verlaagde minutenwaarde in de uitkering. Samen met onder meer de bonden, STOMP en het bedrijfsleven bepleit Sena aanpassing van de Europese regels. Tot nu toe helaas nog zonder succes.

Erik Thijssen

Op 8 september 2020 deed het Europese Hof van Justitie uitspraak in de zaak Recorded Artists Actors Performers (RAAP) tegen Phonographic Performance Ireland (PPI), het RAAP-PPI arrest. RAAP en PPI (beide Ierse organisaties) waren het oneens over vergoedingen aan uitvoerende kunstenaars die niet binnen de Europese Economische Ruimte (EER) wonen. In haar uitspraak heeft het Hof geoordeeld dat rechthebbenden uit zogenoemde 'derde staten' (staten die niet tot de EER behoren; in de praktijk met name Amerikaanse rechthebbenden) niet uitgesloten mogen worden van het recht op een billijke vergoeding. Dat zou alleen mogen als dat in Europese wetgeving vastgelegd is.

Omdat Amerika zelf (behalve voor web- en simulcasting) geen nabuurrechtelijke vergoedingen kent, kan Sena vrijwel niet incasseren voor Nederlandse makers in Amerika, maar hebben Amerikanen nu wel volledige rechten in Europa.

Erwin Angad-Gaur (voorzitter van Platform Makers en senioradviseur bij Ntb/Kunstenbond): "Dat is uiteraard oneerlijk. Het Hof heeft bepaald dat weliswaar gekozen mag worden wederkerigheid te eisen, maar dat dit alleen op Europees niveau kan. Dus de Europese Commissie

kan en mag bepalen dat zolang Amerika niet zelf naburige rechten invoert Amerikanen geen rechten kunnen claimen, maar een individuele lidstaat, zoals Nederland, mag dat niet. Een juridische uitleg van de tekst van het verdrag, met best grote gevolgen."

DALENDE MINUTENWAARDE

Als gevolg van het RAAP-arrest voerde Sena in onderhandeling met het bedrijfsleven de zogenaamde 'RAAP-toeslag' in. In 2021 bedroeg deze 12,5% en in 2022 en 2023 jaarlijks 26,6%. Sena sprak met het bedrijfsleven af gezamenlijk herstel op Europees niveau te bepleiten. Angad-Gaur: "Het effect van de huidige situatie is een hogere incasso voor Sena, maar een lagere vergoeding voor Nederlandse en Europese muzikanten en producenten, een lagere minutenwaarde. Bijna 40% van de gelden worden nu uitbetaald aan Amerikanen, terwijl de tarieven niet met hetzelfde percentage konden stijgen. Dat was midden in de coronacrisis voor het

bedrijfsleven onacceptabel. Met de huidige inflatie zal het zeker niet eenvoudig zijn voor Sena om de tarieven verder te verhogen, al is dat wel wat zou moeten."

LOBBY

Angad-Gaur: "Samen met het bedrijfsleven en met Sena voeren we als rechthebbenden lobby om de wederkerigheids eis op Europees niveau in te roepen. Onder meer de Nederlandse en Franse regering steunen dat pleidooi en zetten zich in overleggen in voor een snelle regeling." Evengoed werd tot op dit moment geen resultaat bereikt en zou het nog wel even kunnen duren voor de Europese wetgever ingrijpt. "Verschillende landen hebben verschillende standpunten. Voorzitterschappen van de Europese Raad wisselen en het ene land vindt dit belangrijk en het andere niet. We kunnen van onze eigen, Nederlandse regering niet meer vragen dan men doet, maar de Europese raderen lopen soms traag. We blijven duwen, maar het is niet onmogelijk dat dit proces nog een paar jaar zal kosten. Een eerste stap zal vermoedelijk toch een verdere verhoging van de RAAP-toeslag moeten zijn, maar zoals gezegd: dat wordt geen makkelijke klus voor Sena."

(wordt vervolgd)

"WE BLIJVEN DUWEN,
MAAR HET IS NIET
ONMOGELIJK DAT DIT
PROCES NOG EEN PAAR
JAAR ZAL KOSTEN"

EDDY OUWENS (76) IS ZANGER, COMPONIST EN MUZIEKPRODUCENT

HOE DOET IE HET?

HOE IS HET MET AL JE PROJECTEN?

Sinds een jaar heb ik Long COVID en ben ik tot bijna niets in staat. De aanvragen blijven doorgaan - die wel.

NIET IDEEAAL DUS.

Ik zou een zestiendelig tv-programma

over Nederpop presenteren, daar waren we al in 2021 mee begonnen. Ik kan het door die Long COVID niet doen. Wel produceer ik nog, of eigenlijk; ik selecteer projecten en mijn vriend John Sonneveld (bekend van zijn werk met onder anderen Anouk en Di-Rect) doet de productie. Ik

barst van de ideeën, nog steeds, altijd al gedaan. Maar ik kan er bijna niks mee.

ALS JE OP DIT MOMENT FIT ZOU ZIJN, WAT ZOU JE DAN DOEN?

Een theatershow, want dat heb ik nog nooit gedaan. Dan zou ik mijn autobiografie *Van Hitmiljonair Tot Schuldsanering* als basisverhaal gebruiken. Ik had wel tien sportauto's en zes huizen kunnen hebben, maar ik ging ook failliet. Toen ik rijk was kocht ik alles zonder op het prijskaartje te letten, ik gokte, checkte nooit mijn bankrekening, daar stond toch altijd genoeg op. Ik vertrouwde mensen die ik niet had moeten vertrouwen.

Rode draad voor die show zouden liedjes zijn, niet speciaal die van mezelf, maar liedjes met een herinnering eraan. Dat heeft bijna iedereen denk ik; dat je een nummer hoort en dan nog precies weet waar je was toen je het voor het eerst

hoorde. Aan de hand van zulke liedjes zou ik mijn verhaal vertellen, maar het zou ook interactief zijn; ook de verhalen van mensen in de zaal zouden aan bod komen.

DIE SCHULDSANERING LIGT INMIDDELS RUIM ZES JAAR ACHTER JE. GAAT HET, BEHALVE DIE LONG COVID, NU BETER?

Ik draai sindsdien wel weer goed ja. We hebben bijvoorbeeld het liedje *Dit Is Je Verjaardag* uitgebracht, dat heb ik gecomponeerd. Jody Pijper zingt het en ze gebruikt dan steeds een andere voornaam voor de jarige. Als jouw naam er niet bij zit, zijn er ook nog de versies met 'Kanjert' en 'Lekker ding'. Een liedje voor iedereen dus, ook nog in het Duits. Is echt een hit op Spotify met wel twee miljoen streams. Vroeger leverde dat een gouden plaat en een berg geld op, nu is dat een stuk minder geld, maar het blijft leuk.

HEBBEN ALLE KLUSSEN DIE JE DOET MET MUZIEK TE MAKEN?

Er zit altijd muziek in mijn projecten, maar ik heb een hele brede smaak, zowel wat muziek betreft als wat partners betreft. Zo werkte ik met heel veel artiesten, maar ook met heel veel grote merken. Appelsientje wilde bijvoorbeeld een kerst-cd bij de appelsap. Toen stelde ik voor om bekende artiesten - van René Froger tot André Rieu - speciaal een kerstliedje te laten opnemen. Veertien livetracks werden dat, je kreeg ze als je zo'n vierpack appelsap kocht. Zes miljoen stuks hadden we er gedrukt en ze waren binnen twee dagen uitverkocht.

HOE DENK JE OVER NABURIG RECHT?

Zowel Buma als Sena heeft gezorgd voor een mooi inkomen. Maar zonder dat ik wil zeuren, wil ik toch kwijt dat ik niet meer naar die Gouden Harp-awards van Buma Cultuur ga. Mensen vroegen

altijd: waarom heb jij je Harp niet op? En ze waren dan steeds weer verbaasd dat ik er nooit een gekregen heb. Die mensen wisten vaak nog beter wat ik allemaal voor de Nederlandse muziek had gedaan dan ik. Gingen ze staan opsommen; maar je hebt toch op de radio altijd jonge Nederlandse artiesten de ruimte te gegeven? Je produceerde het winnende songfestival-liedje *Ding-A-Dong* van Teach-In. Je gaf een podium aan mensen als Rob de Nijs, Frank Boeijen, de Dolly Dots. Je maakte een hit met *I Remember Elvis Presley*, je gaf *Leo* van Ria Valk uit. Hoezo heb je die Harp niet? Ik had er geen antwoord op. Dus ik ga niet meer naar dat feestje, maar ik ga natuurlijk wel gewoon door. En het fijne is: Nederland zit vol met mijn producties. Ik hoor mijn tunes op de radio en in winkels. Dat is mooi hoor, dat je naar buiten loopt en een draaiorgel je muziek speelt.

Door Jowi Schmitz
Foto: Minke Faber

- **Hoogste jaaromzet:** "Dat vraag je aan een man die nooit zijn rekeningen opende? Nou ja, ik denk in mijn topperiode toch wel zo'n 20 miljoen gulden bruto per jaar"
- **Laagste omzet:** "Tijdens de schuldsanering had ik acht tientjes per week"
- **Muzikantenkosten:** "Ik heb net een bak vol platen en cd's weggedaan. Ik ben zo iemand die op zolder gaat zitten en links alles zet wat weg mag en rechts alles wat mag blijven. Komt er eerst heel veel links te staan, gaat op het einde alles weer naar rechts"
- **Grootste uitspatting dit jaar:** "Een airfryer voor mijn dochter, haha. Maar ik investeer dus ook nog steeds in Nederlandse artiesten. Grootste uitspatting wat dat betreft was een clip voor een nieuwe artiest die Sebas heet. Echt een hele mooie clip. De vorige clip voor hetzelfde nummer was ook mooi, maar paste minder goed bij de sfeer. Dan laat ik dus een nieuwe maken. Dat is geld wat je nooit terugverdient, maar dat maakt niet uit. Muziek is altijd belangrijker dan geld"

ditisjeverjaardag.nl
dannymirror.weebly.com

DE WAARDE VAN MUZIEK

Elke zaak heeft een eigen publiek en een eigen sfeer. Die sfeer wordt mede bepaald door het interieur, de bediening – en vaak ook door de muziek. *Sena Magazine* praat met Erwin Papenborg van Het Bolwerk in Enschede.

Door Jimmy Tigges

Foto: Minke Faber

Bij aankomst zie je hem al zitten achter het raam. Nou ja, virtueel, op een grote fotosticker: Willem Wilmink. Het Bolwerk ('sinds 1904') was het stamcafé van de betreurde meesterdichter die talloze liedteksten schreef voor legendarische tv-programma's, zoals *Het Klokhuis*, *Sesamstraat* en *De Stratemakeropzeeshow*. Binnen hangt een ter plekke door hem beschreven bierviltje uit 1990 ingelijst aan de wand. In een vierregelig vers laat hij weten te zijner tijd begraven te willen worden onder Het Bolwerk. Want: hij wil 'boven stappen horen en het lied *Stormy Weather*'.

De geschiedenis is voelbaar in het van oudsher door veel artistiekeelingen gefrequenteerde etablissement. De bruine kroeg die inspiratie bood voor het melancholieke *Adieu Café*, dat Wilmink schreef voor Herman van Veen, en waar ooit de band Normaal ontstond.

"Hier wordt nog jazz en blues gedraaid, als een eilandje dat stilstaat in de tijd", vertelt bedrijfsleider Erwin Papenborg. Maar wel via een modern muzieksysteem. Op deze vroege 'uitrust'-dinsdag heeft hij een *random morning mood*-lijst met 600 nummers aangezwengeld. Kim Waters, Rick James, Average White Band, om een paar passerende artiesten te noemen. "Van die lekkere muziek waarbij je wakker wordt, in je badjas springt, door de woonkamer glijdt met je kop koffie, op weg naar het ontbijt. Bekend en onbekend, oud en nieuw naast elkaar."

Door de juiste parameters in te stellen kun je lichte jazz gaandeweg in blues of indie-rock laten overgaan. "En 's avonds wat acid-jazz erbij", zegt Papenborg. "Voor de jongere lhbtq-generatie draaien we ook wel wat moderners hoor. En op zaterdagavonden is er weleens een feestje of speelt een bandje populaire meezingers. Tafels en stoelen aan de kant en lekker dansen."

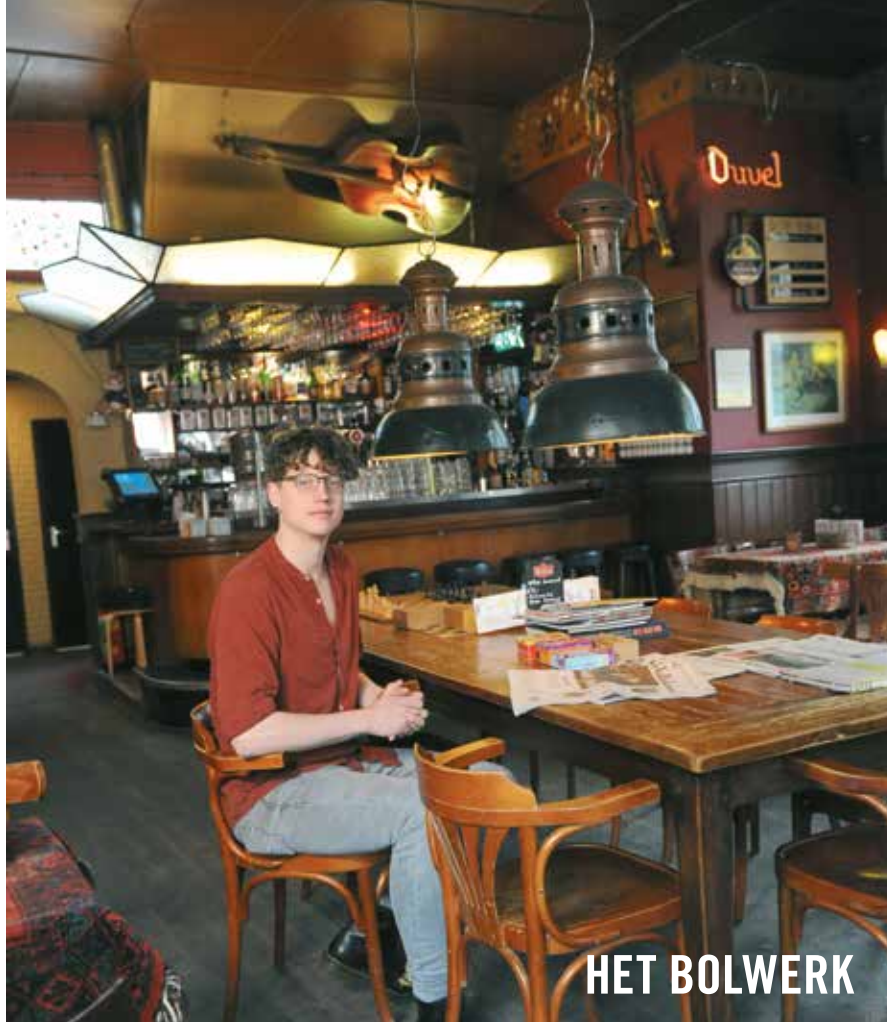
Feest is het ook als op Koningsdag of kerstmiddag (een Twentse traditie) dj Minka langskomt met haar koffers vol singles. "Pop, soul, blues, alles. Zij is echt fantástisch." Of tijdens de Popronde: "Twee onbekende bands die optreden, geweldig!" Doordeweeks komen de mensen niet om uit hun dak te gaan, maar om gezellig te babbelen. Over de muziek

bijvoorbeeld. "Als er iemand vraagt of het wat zachter kan, komt er binnen dertig seconden wel een ander binnen die zegt 'Hé, lekkere muziek, mag 'ie wat harder?'" Dat is hier wel typerend. Ze hebben altijd een mening klaar, ook over de wisselende kunst aan de muur."

Het is niet de bedoeling dat studenten die hier op vrijdagavond werken ineens r&b of zware hiphop opzetten: "Aan de authentieke sfeer moet je niet gaan prutsen. Ja, de Perzische kleedjes moeten weleens in de was, tafels gelakt, de vloer geschuurd en gebeitst. Verder moet je hier niet iets anders van willen maken, dat is zonde. Er is hier zóveel gebeurd...."

www.cafehetbolwerk.nl

"HIER WORDT NOG JAZZ EN BLUES GEDRAAID, ALS EEN EILANDJE DAT STILSTAAT IN DE TIJD"

COLUMN HENK WESTBROEK

VAN DE REGEN IN DE DRUP

De overheid besloot om tijdens de coronalockdown getroffen artiesten op tv een extra podium te geven. Plus wat inkomsten. En had daar tien miljoen voor over. Een lekkende rijksambtenaar liet me na een klein jaar weten dat van elke beschikbaar gestelde euro 95 cent niet naar de artiesten ging. Maar 5 volle centen per euro dus wel.

Ik schreef dat op en had daarmee bij kinderboekenschrijfster en popdeskundige Lisa Boersen en kwartiermaker dus ook pop-o-loog Carel Kuyl op de verkeerde knoppen gedrukt. Namens de NPO schreven ze aan de hoofdredacteur van dit blad dat ik loog. Dat ze met de ware cijfers zouden komen en mijn reputatie via de NPO-kanalen daarna op de brandstapel zouden leggen. Lisa heeft sindsdien alweer een handvol kinderboeken geschreven en Carel schreef binnen het kwartier dat hij daarvoor heeft vast alweer menig boos briefje. Ik vroeg elke drie maanden opnieuw in dit blad: kom nou op met die ware cijfers waaruit blijkt zal dat er 'een veelvoud van 5 cent per euro' naar optredende artiesten ging, maar die verantwoording kwam nooit. Omdat ik na een blad of vijf dacht dat dit verhaal u zou gaan vervelen, beloofde ik er niet meer op terug te komen. Toch wil ik de vele nieuwe leden van Sena, die dit blad niet eerder ontvingen, even bijpraten.

Deze vorm van muzikantenuitbuiting bracht Tweede Kamerleden op het idee dat het ook wel netjes zou zijn om artiesten bij de Publieke Omroep niet langer gratis te laten optreden. De Nederlandse Toonkunstenaarsbond ging hierover praten met de NPO en na vele onderhandelingsronden werd overeengekomen dat de Publieke Omroep aan artiesten zowel reiskosten als 250 euro per dag zou gaan betalen. Met een maximum van 1000 euro per band. Omdat vier bandleden ambtelijk gezien voldoende is voor een sextet.

Omdat omroepen in hun programma-begrotingen geen rekening gehouden hadden met betaling van deze werknemers, gaf de NPO aan alle omroepen een bedrag om artiesten mee te kunnen betalen. En dat heeft een beetje gewerkt zoals het niet had moeten werken. De omroepen besloten welke programma's *wel* geld aan livemuziek mochten uitgeven en welke niet of niet meer. Zuinige programmamakers bedachten vervolgens dat je geen hele band hoefde te laten spelen als een enkel bandlid met een gitaar ook wel wilde komen. Dat scheelde zomaar 750 euro per optreden. Daarna werd bedacht dat een beroemde binnen- of buitenlandse

band die promotieoptredens doet, net zoveel kost als een beginnend octet. En dat een beroemde band nou eenmaal beter is voor de kijk- of luistercijfers dan een artiest die vrijwel niemand kent.

Het gevolg van de nieuwe betalingsverplichting is dat er bij de publieke omroepen nu minder livemuziek geprogrammeerd wordt dan toen er nog niet betaald hoefde te worden, en heel veel minder livemuziek van artiesten die nog niet beroemd zijn. Au!

ZUINIGE PROGRAMMAMAKERS BEDACHTEN VERVOLGENS DAT JE GEEN HELE BAND HOEFDE TE LATEN SPELEN ALS EEN ENKEL BANDLID MET EEN GITAAR OOK WEL WILDE KOMEN

ARTIFICIAL INTELLIGENCE ZET MUZIEKINDUSTRIE OP Z'N KOP

Veel mensen zagen *artificial intelligence* (AI) eerst nog als geinig speelgoed dat vooral veel domme fouten maakte. Dat beeld is de afgelopen maanden radicaal omgeslagen. Inmiddels is niet meer de vraag of, maar **wanneer** kunstmatige intelligentie ons leven ingrijpend gaat veranderen. Wat gaat AI betekenen voor muzikanten, producenten en andere spelers in de muziekindustrie?

Door Olivier de Neve

Illustratie Robert Swart

Op het moment dat een grote artiest doorbreekt, hoor je het vaak om je heen: ‘Waar komt dié opeens vandaan?’. Uit het niets lijkt Adele, Fleming of Kensington er te zijn met een knaller van een hit. Maar iedereen die in de muziekindustrie werkt, weet dat die doorbraak het gevolg is van vaak jarenlang zwoegen onder de radar.

ChatGPT, het AI-gedreven taalmodel dat een aantal maanden geleden insloeg als een bom, is eigenlijk ook zo’n popster. Terwijl het model jarenlang gevoed werd door wetenschappers van techbedrijf OpenAI, had vrijwel niemand ervan gehoord. Tot het in november 2022 gratis beschikbaar werd gemaakt voor het grote publiek en de wereld volledig in de ban raakte van de hit die AI heet.

Mijn eerste kennismaking met kunstmatige intelligentie was desalniettemin een ontvullende ervaring. Bij wijze van proef vroeg ik begin dit jaar aan ChatGPT om voor de verjaardag van een vriend de belangrijkste funk-, soul- en jazzalbums te noemen die in zijn geboortjaar waren uitgekomen. Dan kon ik hem vertellen dat hij inmiddels even oud was als die platen, was mijn idee. ChatGPT leverde een keurig lijstje aan, waarna ik het ongecontroleerd aan hem meestuurde met mijn felicitatie. Er bleek niets van te kloppen. Oeps.

MOORDEND TEMPO

De reactie op AI loopt sinds de introductie van ChatGPT grofweg langs drie lijnen. Aan de ene kant zijn er de adepten die voorspellen dat vrijwel elk wereldprobleem door AI kan worden opgelost. De mogelijkheden zijn eindeloos. Daar tegenover staan de sceptici, die bang zijn voor potentiële schadelijke gevolgen: kan ‘de computer’ de mens gaan onderdrukken? En wat doet het met onze banen?

En dan is er nog een derde groep, die puur kijkt naar wat AI op dit moment kan en dat doortrekt naar de toekomstige mogelijkheden. Ze zien AI als ‘dom’. Wat een mens kan met creativiteit, emotie, gevoel, dat is toch onmogelijk door een computer allemaal na te doen? Zo’n vaart zal het allemaal niet lopen, hoor je ze zeggen.

De tijd tussen november 2022 en nu leert ons al één ding: AI ontwikkelt zich in een moordend tempo. Door het zelflerende karakter én miljoenen mensen die de modellen nu al (gratis) voeden met data, is de ChatGPT die mijn albumlijstje verkeerd aanleverde alweer een domoor vergeleken met die van nu. En we zijn nog lang niet klaar.

Kijk alleen al naar de muziekindustrie. Grote kans dat je bijvoorbeeld het nummer *Heart On My Sleeve* hebt gehoord, de nieuwe hit van rapper Drake en zanger The Weeknd. Eén probleem:

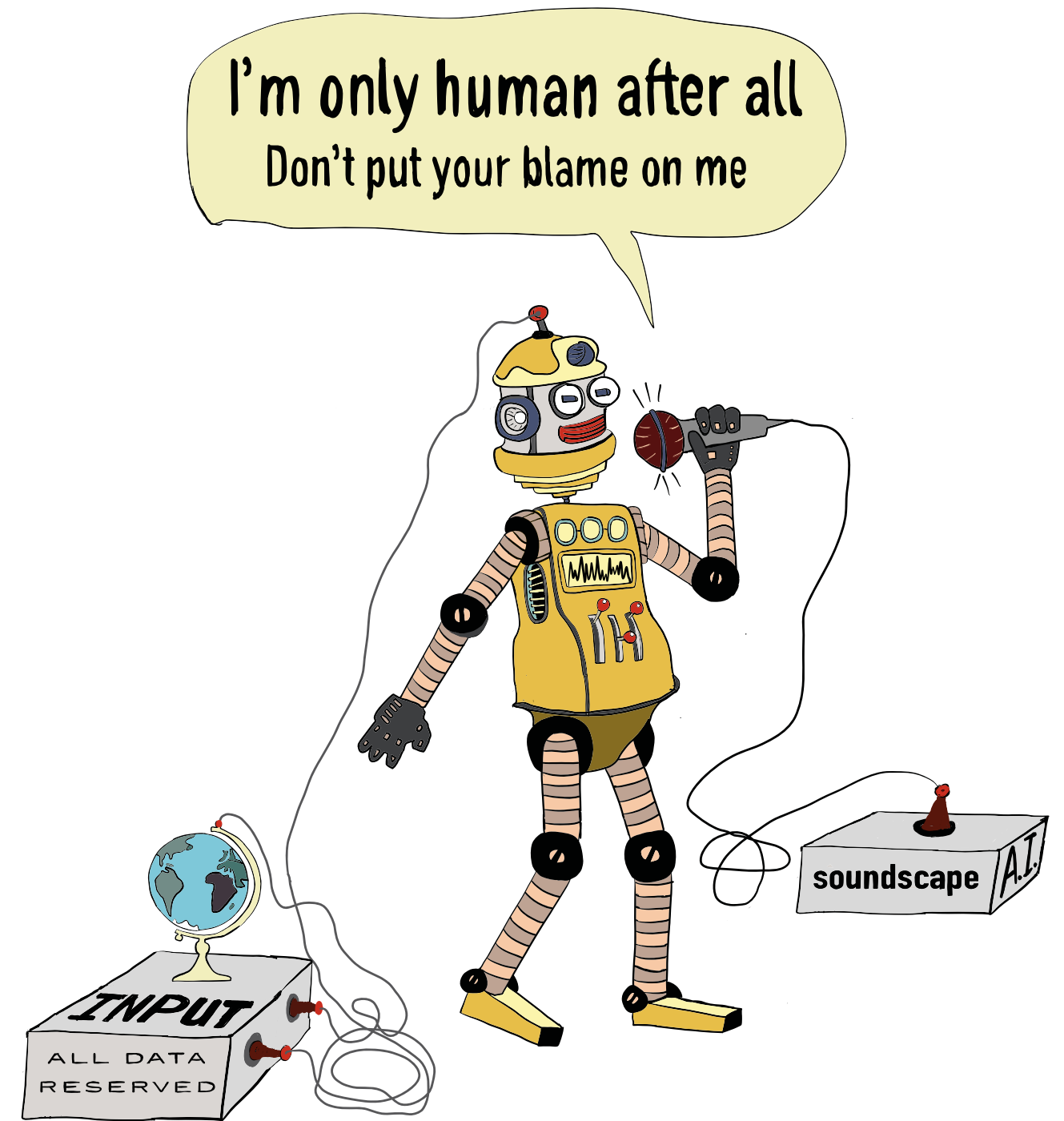
ze hebben er zelf geen noot voor ingezongen. Een slimme TikTok-gebruiker met de naam Ghostwriter977 maakte de muziek en tekst weliswaar zelf, maar gebruikte AI om de stemmen van de sterren na te bootsen. Rechthebbende Universal Music liet het nummer gauw verwijderen en sprak zich uit tegen rechtenschendingen via AI.

Juristen zeggen echter dat dat niet zo eenvoudig ligt. Volgens hen is het allerm minst zeker dat rechthebbenden zich in de toekomst bij met AI gecreëerde muziek succesvol op het auteursrecht kunnen beroepen. Want als alleen een stem wordt nagemaakt, is dat dan genoeg reden om de hele productie te weren? De EU werkt inmiddels al aan AI-wetgeving, maar de implementatie daarvan zal nog tot zeker 2026 duren.

NAPSTER

De introductie van AI in de muziekwereld heeft sterke parallellen met de opkomst van MP3-downloaddienst Napster in 1999. Dat luidde toen het begin in van illegale muziekdownloads. Platenmaatschappijen deden (vergeefse) pogingen om het probleem te ontkennen of via de juridische weg de kop in te drukken, terwijl platenverkopende inzaken. Pas jaren later vond de industrie een adequaat antwoord, in de vorm van samenwerking met muziekstreamingsdiensten.

Het lijkt erop dat men nu niet dezelfde

fout wil maken als in het download-tijdperk. Universal voert bijvoorbeeld niet alleen een strijd tegen copyrightschendingen, maar kondigde ook een samenwerking met AI-bedrijf Endel aan om ‘gepersonaliseerde soundscapes’ te gaan genereren. Spotify-ceo Daniel Ek ziet ook veel creatieve potentie en denkt dat kunstmatige intelligentie zal leiden tot meer liedjes, en dus ook meer omzet voor Spotify.

Of dat voor artiesten ook uitsluitend goed nieuws is, valt te bezien. Want wat als platenmaatschappijen of streamingdiensten mooiere, betere of simpelweg goedkopere muziek zouden kunnen gaan uitbrengen zonder muzikanten van vlees en bloed? Hoe ga je daar dan als artiest mee om? De Canadese zangeres Grimes was één van de eersten die zich uitsprak. Zij vindt het prima om de helft van haar royalty's

af te staan aan AI-programmeurs die haar stem gebruiken. Uit onderzoek blijkt daarnaast dat maar liefst 60% van de muzikanten AI op dit moment al gebruikt als hulpmiddel om muziek te maken.

De komende tijd zullen we in *Sena Magazine* verder inzoomen op de muzikale, technologische, juridische en zakelijke vragen die AI oproept. Maak je zelf al muziek met hulp van kunstmatige intelligentie, of helpt AI je bij je werk als muziekproducent? Laat het ons weten via magazine@sena.nl.

60% VAN DE MUZIKANTEN GEBRUIKT AI NU AL ALS HULPMIDDEL

KLASSIEK

Alles in eigen hand

Subsidie is de smeerolie van het klassiekemuziekleven. Toch ziet de countertenor Maarten Engeltjes er het liefst van af. Waarom?

Door Guido van Oorschot

Foto: Hans van der Woerden

Maarten Engeltjes is de naam. Dat kan haast geen toeval zijn. Met zijn hoge mannenstem klinkt hij namelijk als een engel in muziek van Bach en andere barokcomponisten. Engeltjes (39) is Nederlands beroemdste countertenor, zoals zijn stemsoort heet. Ooit begonnen in een jongenskoor, treedt hij nu overal ter wereld op met grote dirigenten.

ARTISTIEKE VRIJHEID

In 2017 begon hij iets nieuws: PRJCT Amsterdam, zijn eigen ensemble. Het leverde de zanger bergen extra werk op. “Ik besteed er nu gemiddeld zo’n 30 uur per week aan, buiten het studeren en de optredens om. Ook al hebben we een zakelijk leider, er blijft genoeg over. Partituren regelen, de bibliotheek beheren, concerten produceren, contacten onderhouden, het werkgeverschap, de administratie.”

En het geld, niet te vergeten. Want met PRJCT (zeg: ‘project’) gooit Engeltjes het over een andere boeg. “We proberen af te zien van subsidie. Onze inkomsten komen vooral uit eigen kaartverkoop en sponsoring.” Subsidie betekent gedoe, vindt Engeltjes. Goed dat het er is, maar door allerlei eisen dreigt de artistieke vrijheid te sneuvelen. “Zo schreven we een aanvraag voor een programma rond castrat-zangers uit de barok. We wilden inzoomen op de uitbuiting die die jongens destijds trof. Een subsidieadviseur zei dat het handiger zou zijn als het om vrouwen ging. Sorry, antwoordde ik, maar de historische kern is toch echt het leed van jongens. Ik vind het een sluipend gevaar dat ambtenaren meer dan kunstenaars zouden bepalen wat er op de podia staat. Artistieke kwaliteit lijkt geen criterium meer.”

GROTE PRODUCTIES

Dus mikt Engeltjes vooral op sponsoring. Wie PRJCT Amsterdam wil steunen, kan kiezen uit een rijk menu. Tussen de 50 en 250 euro per jaar ben je *Companion*, vanaf duizend euro per jaar word je *Angel*. Via ‘aartsengel’, beschermengel’ en ‘cherubijn’ stijgt je op naar de ‘troon’ van honderdduizend euro. “Op die plek zit nog niemand”, zegt Engeltjes, “toch halen we nu jaarlijks al een sponsorbedrag binnen van honderdduizend euro. En niemand legt me iets op, ik ben vrij in de besteding. Wil ik ook grote producties kunnen doen, denk aan een oratorium of barokopera, dan moeten we stijgen naar 250.000 euro.”

De eerste successen zijn er. Twee albums met Engeltjes en PRJCT Amsterdam werden goed ontvangen. Begin dit jaar, in het Amsterdamse Concertgebouw, moesten 250 stoelen worden bijgeplaatst. “Met één concert verkochten we 2.250 kaarten, ongekend. We hadden het beroemde *Stabat Mater* van Pergolesi gekoppeld aan *Schaduw-kind* van P.F. Thomése, een boek over het verlies van een kind. Na afloop hoorde ik jonge mensen zeggen: ah, pas nú begrijp ik waar die muziek over gaat!”

Zijn tip voor ondernemende musici? “Neem een bètablokker, haha! Maar even serieus: ik ben ooit bijna tegen een burn-out aangelopen, daarna heb ik het roer omgegooid. Ik heb uitgezocht wie ik ben en hoe ik in elkaar steek. Sindsdien doe ik alleen nog dingen die ik zelf wil, zowel artistiek als zakelijk. Alles in eigen hand, heerlijk!”

“IK BEN TROTS DAT IK HIER OP DE SPOORLAAN MAG LIGGEN”

Hoe gaan wij om met ons muzikaal erfgoed in de openbare ruimte? Sena Magazine reist door het land, op zoek naar standbeelden en andere artistieke huldeblijken. In Noord-Brabant stuitte we op het frivole *Beat Meisje*, de auteur van de lokale carnavalsschlager *De Wallewap* en een met FC Twente-stickers beplakte Guus Meeuwis.

Tekst en foto's: Jimmy Tigges

“Dat deze man nog geen standbeeld heeft, is echt belachelijk. Ik vind dat een schande.” Straffe taal van Kees Stevens in de radiotalkshow *Sterren Aan Tafel*. “Hij leeft nu nog, het is zonde om zoiets pas na zijn dood te doen.” Hoeveel artiesten hebben niet een hit gescoord dankzij Vader Abraham, viel zanger John de Bever zijn echtgenoot annex manager bij. Waarna hij plechtig beloofde het dan maar zelf te gaan

regelen, samen met Stevens en derde tafelgast Corry Konings. Laatstgenoemde vertelde dat ze met voormalig dj Sieb Kroeske al eens een brief aan burgemeester Depla van Breda had gestuurd, maar die had hun verzoek voor een standbeeld afgewezen. Zolang iemand leeft kan hij zodanig in opspraak raken, dat zo’n fysiek eerbetoon ongepast is, was diens uitleg. Vijf weken na de uitzending, 8 november

2022, overleed Pierre Kartner - ontdekker van zowel Konings als De Bever - op 87-jarige leeftijd. De weg lijkt dus vrij.

ONBEGRIJPELIJK

De gemeente reageerde al even terughoudend bij verschillende verzoeken om een straat te vernoemen naar een andere lokale beroemdheid: Dries van Kuijk, in een tweede leven als ‘Colonel’

Tom Parker de *lifetime* manager van Elvis Presley. ‘De man is niet onomstreden’, citeerde dagblad *BN De Stem* een gemeentelijke verklaring. ‘Hij heeft het contact met zijn familie in Breda verbroken en niet echt wat bijgedragen aan de stad. Pas in Amerika is hij carrière gaan maken’.

Onbegrijpelijk dat de stad zo weinig doet aan zo’n bekende Bredenaar die wereldwijd geschiedenis heeft geschreven, vond Michel van Erp van fanclub ElvisMatters. Hij zei het in 2019 bij de zelf geïnitieerde onthulling van een plaquette, vlakbij het gesloopte geboortehuis van de in 1997 in Las Vegas overleden Van Kuijk.

Tien jaar eerder, op diens honderdste geboortedag (26 juni 2009), had de fanclub al eens elders in de buurt een plaquette bevestigd. Die was binnen een paar dagen van de muur geschroefd. Op de nieuwe gedenkplaat aan het Wijngaardhof staat The Colonel naast een jonge Elvis op de foto en leidt een QR-code naar nadere informatie. Als ‘ie er nog hangt natuurlijk.’

Een artistiek hoogtepunt in Breda is de spetterende impressie in felblauw en knaloranje van het Breda Jazz Festival, te vinden op een zijmuur aan de Nijverheidssingel en geschilderd door Joren Joshua ter ere van de vijftigste editie in 2022. Omvang: 16 bij 11 meter. Een gloedvol spelende trompettist laat vrolijke muzieknoden los op het overenthousiaste publiek temidden van drank en parasols. De gezelligheid spat er vanaf. Het was een uitdagende klus geweest, vertelde Joshua aan *BN De Stem*, vooral door de mix van een krappe deadline en ‘onwelgevallige weergoden’. Regelmatig stond hij met de kwast in zijn ene hand en met de buienradar in de andere op de steigers. De warmte van de bewoners die hem regelmatig van koffie voorzagen vergoedde veel.

TILLYWOOD

Voor een plek in de Walk Of Fame in Tilburg (‘een stukje waardering vanuit de gemeente’), hoef je nog niet overleden te zijn. Waar de in het Gelderse Elst geboren Kartner (in de stations-

woning, hangt daar al een plaquette?) verkocht was aan zijn latere woonplaats Breda, voelt geboren Bredase Corry Konings zich vooral Tilburger. “Ik woon hier al 37 jaar”, zei ze tegen het *Brabants Dagblad* toen in april 2022 haar T-tegel werd toegevoegd aan de eregalerij langs de stations-fietsenstalling in Tilburg. “Heel eervol, ik ben trots dat ik hier mag liggen op de Spoorlaan.”

In 2009 was Guus Meeuwis de eerste in de rond het 200-jarig bestaan van de stad elders opgestarte stenen sterrenparade. Twee verhuizingen verder kan er ook gelopen worden over onder anderen Nol Havens van VOF de Kunst, cabaretier en liedjesschrijver Ivo de Wijs en de volkszangers Roy Donders en Wesley. Ook drieboudig wereldkampioen breakdance Menno van Gorp heeft een tegel, net als voormalig directeur Guus van Hove van poppodium 013. Van Hove kwam in 2011, met zijn vriendin Helana Nullett, door uitdaging om het leven tijdens een bezoek aan Joshua Tree National Park in de Verenigde Staten. Hij werd slechts 44 jaar. Zijn stempel op het culturele leven in de stad was groot. Sculpturen van nationale muziek-

helden hebben we niet aangetroffen in Tilburg. Misschien kan de Fontys Rockacademie een beeldtuin inrichten rond het eigen complex. Daar liepen toch mensen rond als Danny Vera, Eefje de Visser, Duncan Laurence en, als een van de eerste afstuderenden, het uit de textielstad afkomstige Krezip. En niet te vergeten Hind Hakki, in 2011 de eerste Nederlandse vrouwelijke *mc* van de Rockacademie. Dat lijkt ons een geweldige inspiratiebron voor de studenten van nu.

THE SOUND OF STRIJP-S

Als ergens de *streetart* bloeit, is het in het Eindhovense Strijp-S, een voormalig bedrijventerrein van Philips dat is getransformeerd tot een gebied met hippe winkels, knusse horeca en talloze bedrijfjes uit de creatieve sector. Pronkstuk is de 180 meter lange en acht meter hoge muurschildering langs het spoor. In drie weken tijd brachten verschillende kunstenaars levensgrote portretten aan van artiesten die ooit in het tegenovergelegen Klokgebouw optraden, zoals Lemmy van Motörhead en Maxi Jazz van Faithless, maar ook Eindhovense helden als rapper Fresku en zanger/gitarist Peter van Elderen

JE ZOU DIE KUNST-HOOLIGANS TOCH EEN MUSEUMVERBOD GEVEN

van Peter Pan Speedrock, alsmede de Limburgse zangeres Sharon Kovacs die studeerde aan het Rock City Institute in Eindhoven.

The Sound Of Strijp-S heeft als onderliggend thema ‘licht en geluid’, een verwijzing naar de vele uitvindingen die hier op dit gebied zijn gedaan.

Verderop langs het spoor, aan de PSV-laan, is sinds 2017 een lang stuk muur getooid met een aantal clubcoryfeeën, onder wie ook Guus Meeuwis. De Tilburgse zanger die een week eerder nog viermaal het tegenovergelegen Philips Stadion in zijn eentje vol speelde,

poseerde maar wat graag in het nieuwe shirt van zijn favoriete club dat sponsor Umbro met het kunstwerk wilde promoten. De makers, het Veldhovense streetartduo Kaspar van Leek en Niels van Swaemen, alias Studio Giftig, voorzagen Guus van een anti-graffiti laag. Zo zou hij ‘netjes’ blijven. Bij een recente inspectie bleek zijn gezicht volgeplakt met stickers van een supportersclub van FC Twente. Je zou die kunsthoolligans toch een museumverbod geven.

ZAADJES EN PLANTEN

Studio Giftig is ook verantwoordelijk voor het project *Music & Murals*, een serie aan songs van Nederlandse acts gewijde megamuurschilderingen door heel het land. Op een 14 meter hoge

zijmuur van het Eindhovense CKE-gebouw (huis voor amateurkunst en cultuureducatie) leverde het tweetal een kunstzinnige interpretatie van het kort tevoren – in oktober 2021 – uitgebrachte nummer *Motion* van Fresku. “*Motion* gaat over zelf verantwoordelijk zijn voor wat je doet, zelf dingen in beweging zetten om je doel te bereiken en putten uit je eigen verleden als bron van inspiratie”, legde Van Swaemen uit aan het *Eindhovens Dagblad*. “Zo kwamen we uit bij ‘Als je niet kan oogsten, moet je planten water geven’ en een uitspraak van Fresku’s vader: ‘In elk zaadje moet je een tuin kunnen zien’.” Van onder naar boven ziet een jongen met zichtbaar toenemende voldoening een zaadje in zijn hand uitgroeien tot een enorme plant. Hij heeft de toekomst letterlijk in handen. Het enige wat nog ontbreekt in Eindhoven is een standbeeld van de godfather van de Nederlandse rock-‘n-roll, Peter Koelewijn. Er moet toch ergens een geschikt dak te vinden zijn, zodat passerende fans en schatplichtige muzikanten hem vanaf de straat kunnen toezingen: ‘Hé..., hééé..., hééééé...!’

GERUCHTMAKEND

Helmond heeft sinds 1967 zijn *Beat Meisje*, ook bekend als *Meisje In Minirock*. Een bronzen sculptuur op een stenen sokkel van Lidi van Mourik Broekman (1917-2015). De zwierig dansende gestalte – destijds een bekend fenomeen bij tv-optredens van popgroepen – werd geplaatst bij de ingebruikneming van de nieuwbouw van de Wilhelmina ULO aan de Zwanenbeemd. De school is verdwenen, maar het beeld staat er nog altijd in een plantsoen, als enigszins verweerde relikwie uit de zorgeloze swinging sixties. Elders in Helmond, nabij de kubuswoningen van architect Piet Blom, staan twee bronzen bustes op enige afstand van elkaar op een stoffig grasperk als verdwaalde bermtoeristen langs de weg. De sokkels zo te zien respectloos beplast door langslappende honden. Hier staan toch grootheden als componist, muzikrecensent, schrijver en denker Matthijs Vermeulen

(1888–1967) en componist en dirigent Alphonse Stallaert (1920–1995). Gebooren Helmonders. Beide beelden werden in 2006 in opdracht van de gemeente vervaardigd door Trudy Broos, wier motto luidt: ‘Het beeld een ziel geven is belangrijker dan de gelijkenis’. Stallaert was, voordat hij zijn werkterrein verlegde naar Frankrijk, een tijdje dirigent van het Brabants Orkest. Vermeulen schreef symfonieën, kamermuziek en liederen, maar was vooral

bekend vanwege een geruchtmakend incident in het Concertgebouw. De Helmondse weblogger Jef de Jager schrijft hierover: ‘In 1919 dirigeerde daar de wereldberoemde Willem Mengelberg. Matthijs had hem zijn eerste symfonie ter inzage gegeven, waarop hij maanden later de aanbeveling kreeg dat hij beter compositielessen bij ene Cornelis Dopper kon nemen. Allicht reageerde Mengelberg hiermee op Matthijs’ kritische toon als journalist.

Tijdens een concert van Dopper zat Matthijs geïrriteerd in de zaal, te midden van het deftige publiek. Hij moest aan de Amerikaan Sousa denken, maker van soldatenmarsen die beter klonken dan wat hij nu te horen kreeg. En na het slotakkoord, net voordat het applaus zou beginnen, riep Matthijs: “Leve Sousa!”. Consternatie. Een *Telegraaf*-journalist die amok maakt! Matthijs werd uit het Concertgebouw verwijderd en zou er pas decennia later terugkeren.’

DE ACCORDEONIST

Veel is er te zien in het Kunstkwartier. Dankzij Carat, een stichting waarin ‘ondernemers met een hart voor cultuur en voor Helmond een bijdrage leveren aan de aantrekkelijkheid van onze stad’ trekt een imposante, kleurrijke muurschildering van 870 m2 van – alweer – Studio Giftig de aandacht. In dit werk *Canal Of Cult* zijn zeven zwevende personages afgebeeld in een eigentijdse verschijning, luidt de toelichting. ‘Ieder personage in een *sequence* van drie beelden, wat beweging suggereert’. Het personage *De Accordeonist* ontbreekt niet, in de stad die zichzelf het predicaat ‘bakermat van het accordeonspel’ toedicht. Dat komt vooral door het pionierswerk en de kundigheid van de plaatselijke accordeonvirtuozen Addy Kleijngeld en Arie Willems, zo wordt uitgelegd. Beiden kregen overigens ook een straat naar zich vernoemd.

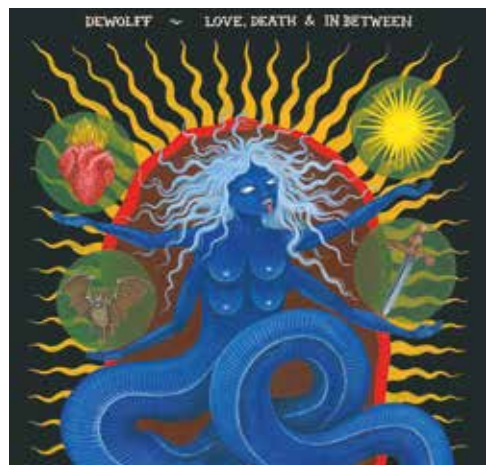
Op de muur van het tegenoverliggende Speelhuis prijkt sinds september 2021 een drielidig wandrelief gewijd aan zanger, dichter, schrijver, cabaretier en conferencier Bert Kuijpers (1941–2021). Bij diens overlijden werd zijn kundige tekstschrijverschap alom geprezen. Hoe zijn ogenschijnlijk simpele zinnnetjes altijd uitmondten in ingenieuze liedjes of gedichten, zoals een krant het omschreef. Daarnaast was hij ook de schrijver van de Helmondse carnavalsklassieker *De Wallewap* uit 1968. De vanuit drie hoeken afgebeelde Kuijpers valt vooral op door zijn olijke gezicht en weidse handgebaren. Een werk van kunstenaar Willem van der Velden.

SENA MAAKT MOGELIJK

Professionele muzikanten kunnen voor de ontwikkeling van hun carrière financiële steun aanvragen bij *Upstream: Music* van het Fonds Podiumkunsten en Sena. Wie zijn die artiesten en wat hebben ze eraan? We vragen het zanger-gitarist Pablo van de Poel van DeWolff.

“WE HEBBEN DE WILDSTE VERSIE VAN ONS PLAN KUNNEN UITVOEREN”

Door Jimmy Tigges

Foto: Minke Faber

Wilde plannen genoeg, bij bluesrock-band DeWolff. Vooral na het zien van de Beatles-documentaire *Get Back*. ‘Laveloos onder de indruk’ waren ze, alle drie. Zoiets wilden ze ook: het schrijfproces van een volgende plaat vastleggen op film. Maar ja, wie wil er acht uur lang naar een docu over DeWolff kijken, ze waren The Beatles niet.

Een studio huren en publiek uitnodigen bij de opnames dan? De beoogde locaties misten de verlangde magie, bovendien: te risicovol met het oog op mogelijk nieuwe coronamaatregelen. Uiteindelijk trok de band naar Kerwax, in een dorpje in Bretagne. Een, geheel naar wens, volledig analoge studio die zanger-gitarist Pablo van de Poel had ontdekt op Instagram. “Het leek mij echt een magische droomplek. Ideaal om daar live een plaat op te nemen volgens het oorspronkelijke idee, maar zonder publiek. En om een zo vet mogelijk plan te maken dat niet gecanceld zou kunnen worden vanwege coronamaatregelen.” De heren sloegen aan het rekenen. “Als je een tamboerijn wil laten horen in een specifiek nummer op een liveplaat, dan moet er iemand zijn die tamboerijn speelt. Al snel bleek dat het prijzig zou worden wat wij wilden, maar dankzij die *Upstream*-subsidie konden we echt een superwild plan maken: oké, op dit nummer zouden eigenlijk drie blazers mee moeten spelen. En we willen er sowieso een basgitaar bij hebben. En twee zangeressen én een percussionist én misschien nog een extra piano. Die maximale bezetting die we nodig hadden, hadden we zelf nooit kunnen betalen zonder ons plan in te dikken. Nu hebben we echt de wildste versie van dat plan kunnen uitvoeren.”

EUFORISCH

In mei 2022 vertoefde de band met elf gastmuzikanten twee weken in het Kerwax-gebouw. Het resultaat was de dubbel-lp (en cd) *Love, Death & In Between*. De totale productietijd, vanaf het eerste schrijven vooraf tot en met de definitieve opnames, besloeg dertig dagen. “Bij deze plaat hebben we meer dan ooit kunnen en durven vertrouwen op onze muzikale instincten. Je bedenkt iets en denkt: oké, vet, dit zijn de akkoorden. Het voelde soms te simpel of te voor de hand liggend om waar te zijn. Het schoot allemaal te binnen of zo.” Normaal speelden ze met zijn drieën een basistrack in. “De kleurplaat die je later gaat inkleuren met zang en dergelijke, als je weet hoe het totaal

moet zijn. Bij dit project wilden we in één keer met zijn allen die foto maken. De gastmuzikanten gaven ook een extra dimensie aan onze muziek. Het was heerlijk om bij het arrangeren al te bedenken wat de zangeressen daarmee zouden doen. Op de geplande repetities viel alles meteen op zijn plek.” Een euforisch hoogtepunt was de zestien minuten durende ‘medley’ *Rosita*. “Heel bijzonder. Als je samen muziek maakt in een studio dan ben je ontzettend gefocust. Je wil geen steken laten vallen, maar met zoveel mensen voelde het als een live optreden. Er vielen wel wat steekjes, maar dat was prima want er was veel mooie en intense energie in het moment. In *Rosita* zaten we zestien minuten lang met zijn allen in die superdiepe focus, bijna als in trance. Bij optredens is ‘ie inmiddels uitgerekt tot 23 minuten trouwens, haha. Ik ben echt blij dat we dat nummer hebben gemaakt.”

HOGERE GAGES

Ze waren gewend om te bekknibbelen bij repetities voor een plaat of optreden. “Dan moest je een gastmuzikant vragen om voor vijftig euro een middagje langs te komen. Door deze subsidie konden we fatsoenlijke voorbereidingen treffen en iedereen erbij betrekken die erbij betrokken moest worden. En ook eerlijk betalen naar tijd en talent. Mensen hebben niet voor niks twintig jaar van hun tijd gestoken in het leren beheersen van een instrument, niet om dan omgerekend tien euro per uur te kunnen factureren.”

“Dankzij de *Upstream*-subsidie kunnen we nu ook de gastmuzikanten vaker live meenemen, waardoor de vraag naar optredens is gegroeid. Veel mensen willen deze zogenaamde XL-band graag zien en de gages zijn dan ook hoger. Bij kleinere shows doen we het zonder blazers en percussie, maar wel met de zangeressen en onze vaste bassist. In het buitenland spelen we meestal met zijn drieën. Zo klonk *Rosita* op onze laatste Spaanse tour ook best vet, maar met de zangeressen erbij blijft ‘ie wel het vetst.”

Eric Jan Loon –
financial controller bij Universal Music

“IK BEN EEN UITSTEKENDE TWEEDE MAN”

Door Olivier de Neve Foto: Jeroen Zondag

Opnieuw op z’n motor naar de Noordkaap rijden en werken in zijn tuin. Dat zijn de plannen van Universal Music’s financial controller Eric Jan Loon de komende tijd. Hij verlaat het bedrijf na 28 jaar, en daarmee ook Sena’s Raad van Aangeslotenen. Een gesprek over zijn obsessie met de The Beach Boys, de toekomst van de muziekindustrie en het syndroom van Asperger.

Waar sommige geïnterviewden als kwispelende honden reageren als ze gevraagd worden voor een interview, zo terughoudend is Eric Jan Loon als hij die vraag van *Sena Magazine* krijgt. Toch zit hij, na enig aandringen, op een vrijdagmiddag in zijn kantoor om te praten over zijn jaren bij Universal Music en Sena. Lachend: “Of ik het ongemakkelijk vond dat je me vroeg? Eerder ongewenst!”

“Ik hoef niet vooraan te staan”, legt hij uit. “Zoals ik nu samen met Mark Bremer, de managing director, bijna twaalf jaar onze muziekuitgeverij heb gerund, daar voel ik me helemaal senang bij. Ik ben een uitstekende tweede man.”

MET DISCMAN IN HET DONKER

Die tweede man, afgestudeerd registracountant, blijkt niet alleen een fascinatie voor cijfers te hebben: muziek staat bovenaan zijn interesselijst. “Toen ik via mijn werk als accountant bij mijn klant CBS/Sony in Haarlem kwam... wow, dat voelde echt als een hemel waar ik binnenstapte. Ze hadden daar allemaal stereotorens,

dure cd’s als onderzetters. Ik dacht: als ik in die business kan werken, dan doe ik het meteen. Niet alleen vanwege de cijfers, maar vooral ook vanwege het product.”

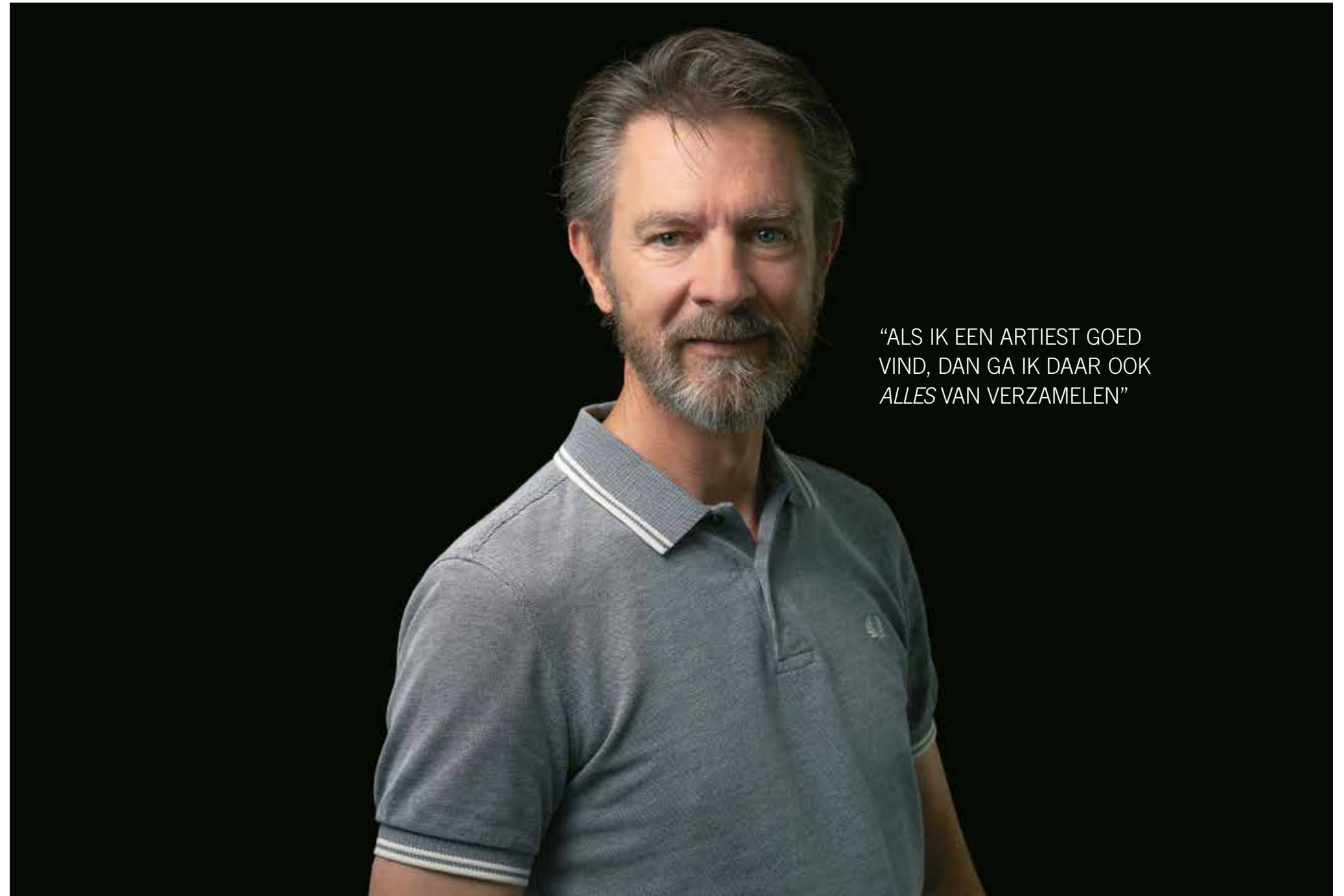
“Toen ik later bij Universal kwam te werken, was de investeringsbeslissing niet of we bijvoorbeeld een nieuwe machine zouden bouwen, maar of we een nieuw album met Normaal of De Dijk gingen doen. Dat vind ik prachtig. Je moet alleen bij dat soort beslissingen niet aan mij vragen om in de toekomst te kijken. Financiële personen zijn van nature risico-avers, terwijl ondernemen juist risico lopen is. Ik blijf bij wijze van spreken op de spaarpot zitten.”

In zijn werk is hij dan misschien voorzichtig met geld, maar als het om zijn muziekcollectie gaat, is dat een heel ander verhaal. “Brian Wilson van The Beach Boys is mijn held. Ik heb honderden platen van ze. Er is een hele reeks mastertapes, de *Unsurpassed Masters*, die ik ooit allemaal in één keer heb gekocht voor duizend gulden. Dan lag ik met mijn

discman in bed in het donker en speelde ik ze één voor één af.”

HET IS HIER AUTISTISCH

“Als ik een artiest goed vind, ga ik daar ook *alles* van verzamelen. Dus ik heb alle platen van Dylan, van Springsteen, The Beatles, Neil Young, noem maar op. Een paar jaar geleden vielen de puzzelstukjes pas voor mij in elkaar. Ik zat toen met mijn vrouw naar het tv-programma *Het Is Hier Autistisch* te kijken. Mijn vrouw zei tegen me: ‘Volgens mij ben jij óók zo!’. De volgende dag deed ik wat testjes. En inderdaad, ik heb het syndroom van

“ALS IK EEN ARTIEST GOED
VIND, DAN GA IK DAAR OOK
ALLES VAN VERZAMELEN”

Asperger. Mijn verzamelwoede bleek een typische Asperger-eigenschap: een diepe belangstelling, maar niet per se een hele brede. Voor mijn werk kwam me dat juist wel goed uit.”

Bijna drie decennia werkte Loon bij Universal. “Ik zeg het soms half schertsend, maar het is echt waar: ik ben hier op 1 april 1995 begonnen als financial controller, en ik ga op 30 juni 2023 weg als financial controller. Ik heb nooit een andere functie gehad, maar wel heel veel dingen ernaast gedaan. Dat gaf me de passie om ermee door te gaan.”

Eén van die nevenfuncties was zijn werk voor de sectie Producenten van Sena’s Raad van Aangeslotenen, waarin hij negen jaar actief was. “Dat heb ik altijd buitengewoon boeiend gevonden. Sena’s missie is om zo snel mogelijk, zo veel mogelijk, zo goed mogelijk, zo goedkoop mogelijk speeldata te verwerken en geld uit te keren. Beter kun je het niet verwoorden, vind ik. Prachtig om daar een kleine bijdrage aan geleverd te hebben.”

Ook al moet je, in zijn eigen woorden dan, nooit aan een financiële man vragen om in de toekomst te kijken: hoe kijkt hij

naar de ontwikkelingen in de muziekindustrie? “Vroeger moest je honderd singles uitbrengen en werden er vijf een hit, dat wist je zeker. Je wist alleen niet welke vijf. Dat is nu nog steeds zo, alleen waar jij jouw honderd singles uitbrengt, zijn er elke dag duizend anderen om je heen die hetzelfde doen... Dat is een groot probleem. Major platenmaatschappijen zullen meer - en kleinere - projecten moeten gaan doen. Anders zijn er straks een hele hoop kleinere artiesten die niet meer de tijd en gelegenheid krijgen om een echte fanbase te ontwikkelen, vrees ik.”

Typhoon

Bennie Sings

Son Mieux

Krezip

DeWolff

De genomineerden voor de Gouden Notekraker

Zet 'm in de agenda! Op dinsdag 19 september vindt het Gouden Notekraker Gala plaats in De Melkweg in Amsterdam. Het belooft een bijzondere editie te worden, want naast de uitreiking van de prijzen staat de avond tevens in het teken van 30 jaar Sena. Een officiële uitnodiging volgt nog per mail, maar reageer wel op tijd, want het aantal (gratis) plaatsen is beperkt.

Voordat het zover is, vragen we je om te stemmen op de genomineerden via www.goudennotekraker.nl.

Dat kan tot 8 juli.

We hopen je op dinsdag 19 september te zien in De Melkweg.

In de categorie Goud nomineerde de jury dit jaar de volgende namen:

Typhoon

"Onmisbaar in de Nederlandse muzieksceen. Brengt vanuit authenticiteit thema's aan die mensen aan het denken zetten."

Bennie Sings

"Heeft zijn sporen verdiend in binnen- en buitenland. Groeit en ontwikkelt nog altijd door als artiest en als producer voor anderen."

Son Mieux

"Geen festival zonder Son Mieux. Met een eigen geluid op dit moment beeldbepalend voor het festivalseizoen."

DeWolff

"Niet te missen livesensatie. Onversneden ouderwetse rock-'n-roll met een trouwe fanschare."

Krezip

"Heel dicht bij zichzelf gebleven en toch de boel opnieuw uitgevonden. Altijd een goede energie."

In de categorie Zilver nomineerde de jury dit jaar de volgende namen:

Bente

"Opnieuw een jonge artieste die het publiek weet in te pakken met sterke zang en pakkende teksten."

Feng Suave

"Waanzinig slimme indie. Je wordt veilig weggedragen in nostalgie, terwijl je toch verrast wordt door het spel."

Latanya Alberto

"Prachtige stem, artistiek al zeer ontwikkeld, grote toevoeging aan de muzieksceen."

Elephant

"Indie zoals het hoort, met daarbij een stevige livereputatie en dat terwijl de band is ontstaan in coronatijd."

The Vices

"De Groningers blazen je met een brede glimlach van je sokken."

www.goudennotekraker.nl

De genomineerden voor de Zilveren Notekraker

Bente

Feng Suave

Latanya Alberto

Elephant

The Vices

WADDENSEA JAZZ

2 EN 3 JULI

WONDERFEEL

21 T/M 23 JULI

GENERATIONS JAZZFESTIVAL

28 JULI T/M 4 AUGUSTUS

**FESTIVAL VIA MUSICA 2023:
APOLLO EN DE MUZEN**

10 T/M 30 AUGUSTUS

CELLO FESTIVAL ZUTPHEN 2023

23 T/M 27 AUGUSTUS

ZOMERJAZZFJETSTOUR 2023

26 AUGUSTUS

GOUDEN NOTEKRAKER GALA

19 SEPTEMBER

'Als ik wakker word,
dan lijkt het wel de 18de eeuw.
De een heeft niets te zeggen,
en de ander veel te veel.
Weer een stap achteruit,
is er nou niemand die schreeuwt:
Vrijheid, gelijkheid en zusterschap'

UIT: SOPHIE STRAAT - VRIJHEID, GELIJKHEID, ZUSTERSCHAP

